

Hur förbereder vi oss för kris – hur avtalar vi
inför höjd beredskap?

Agenda

01 Vad är försörjningsberedskap?

02 Grundproblem och aktuella problem

03 Nya lagförslag och utredningar

04 Praktisk avtalsberedskap – så gör du i praktiken

05 Nyckelkrav i avtal och sanktioner

Charlotte Brunlid
Special Counsel, Advokat

Ebba Ruud
Associate

Försörjningsberedskap

Beredskapsfrågan

Sårbarheter i försörjningskedjan

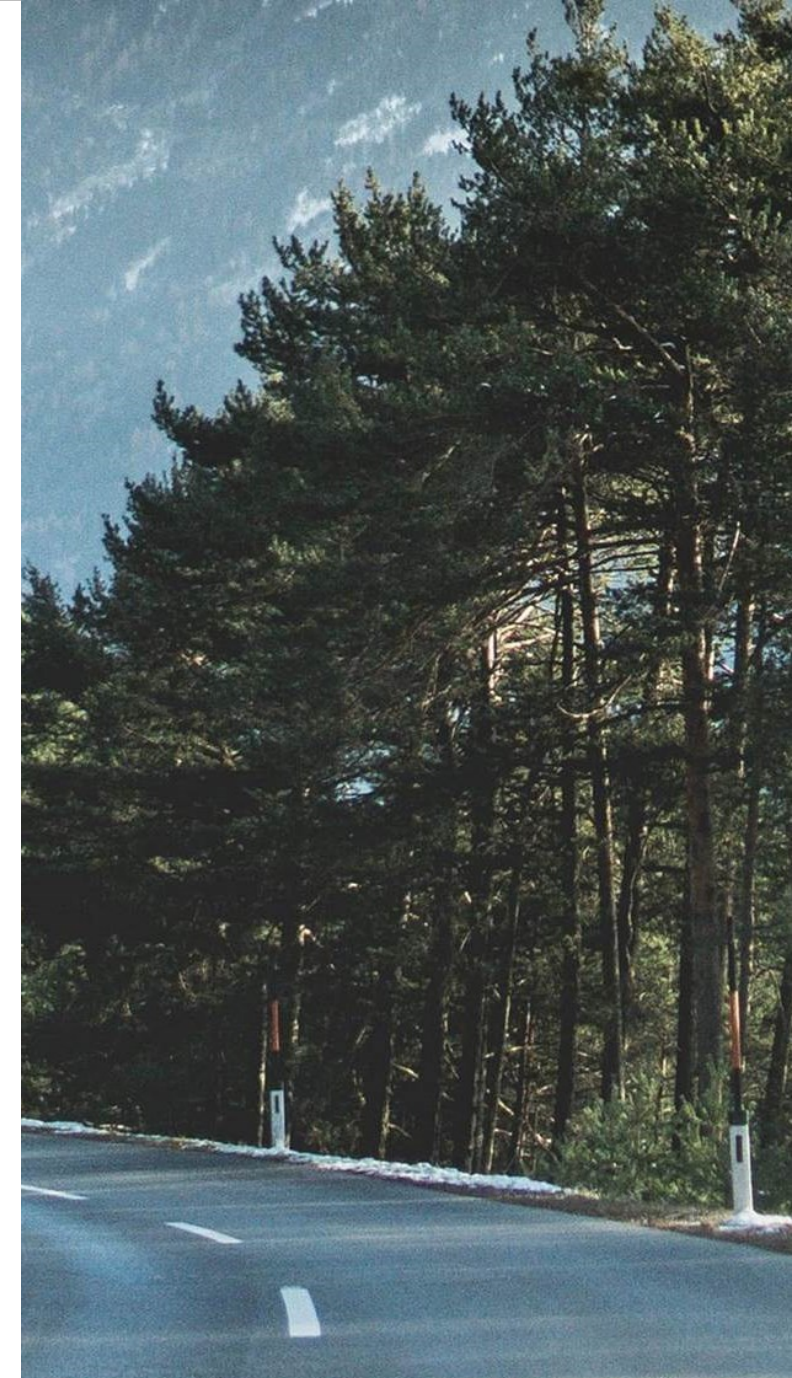
- Brister kan snabbt drabba produktion och leverans av viktiga varor och tjänster
- Kritiskt beroende av:
arbetskraft, insatsvaror, reservdelar, energi, transporter, globala leveranser

Beredskapsnivåer

- Skärpt beredskap
- Högsta beredskap (tillämpas vid krig, konflikt eller hot)

Exempel på extraordinära händelser

- Naturkatastrofer, tekniska haverier, terrorism, cyberattacker och pandemier

Beredskapsfrågan

Ansvar och roller:

- Beredskapsmyndigheter och beredskapssektorer
- Geografiskt områdesansvar

Grundläggande principer:

- Ansvarsprincipen
- Närhetsprincipen
- Likhetsprincipen

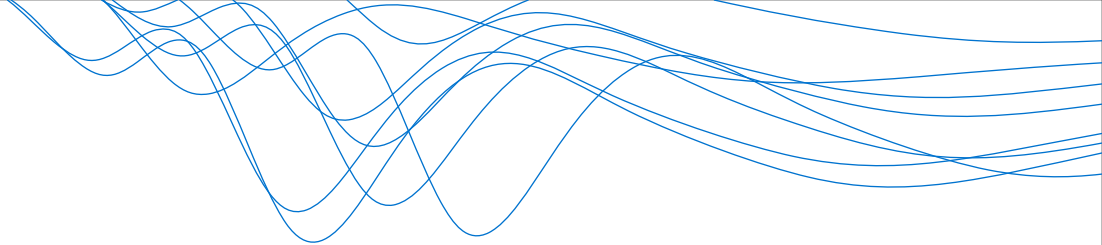

Hur kan försörjningsberedskap påverka upphandlande myndigheter och leverantörer i civil sektor?

Förberedelser och avtalsklausuler

Planering för försörjningsberedskap

Analys och åtgärder i leverantörskedjan

- Uppmärksamma hela kedjan, inte bara din avtalspart
- Planera för alternativa leverantörlösningar
- Stärk konkurrens och minska beroenden
- Samordna upphandling – använd inköpscentraler och ramavtal
- Säkerställ enhetliga policyer för säkerhet och kommunikation
- Avgör om beredskapsplanering görs bäst centralt eller lokalt

Avtalsklausuler

Att tänka på och förbereda

- Beredskapslager och lagerhållning
- Beredskapsproduktion
- Produktionssäkerhet

Behov att agera

- Särskilda åtgärder vid en krissituation (motsatt force majeure)
- Prioritering
- Samarbete, kommunikation och samordning
- Flexibel leverans

Pågående initiativ och nya förslag

Nya samverkansformer, modern byggnads- och reparationsberedskap

- för ökad beredskap

SOU 2025:68

- Förslag om ny lag om försörjningsberedskap med ansvar både för myndigheter och företag.
- F-avtal införs som nytt avtal för kritiska varor/tjänster som inte täcks av ordinarie upphandling.
- Beaktandekrav införs i upphandlingslagarna - offentliga aktörer måste från 2026 ta hänsyn till försörjningsberedskap i upphandlingar
- Ute på remiss: sista dag att svara är den 31 oktober 2025.

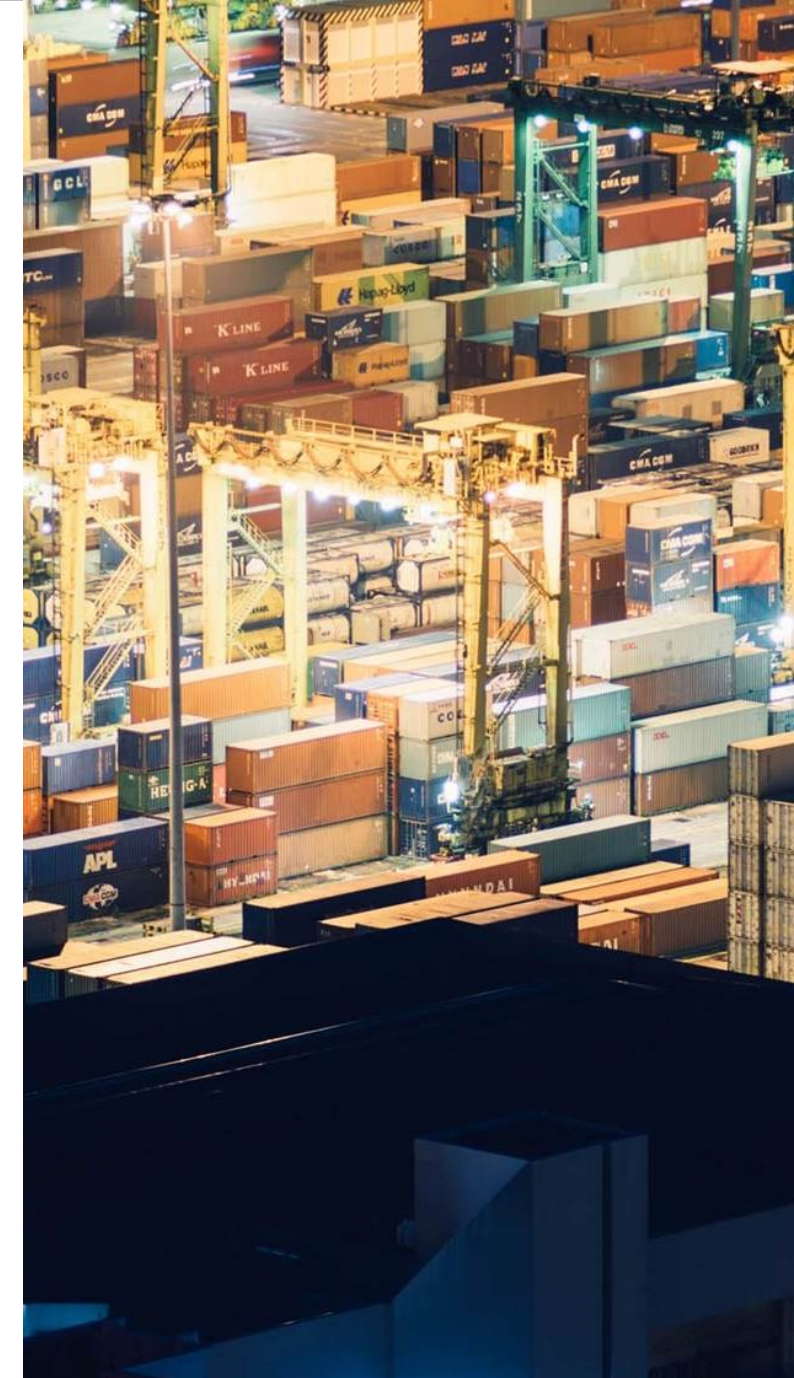
Nytt system för försörjningsberedskapsavtal

- **F-avtal:** Avtalsform för samhällsviktiga varor och tjänster vid kris, höjd beredskap och krig.
- Gäller när ordinarie upphandling eller EU-rätten inte täcker behovet.
- *Fokus:* Nationell och militär försörjning, ej kommuner/regioner.
- Bygger på frivilliga avtal – men staten kan ålägga företag leveransplikt när nödvändigt.
- Avtalen kan reglera bl.a. lagerhållning, utbildning, produktionsomställning, prioritering och sekretess.
- MSB får ansvar för register och prioriteringsrådgivning i bristsituationer.

Förslag om nytt beaktandekrav

- Offentliga aktörer ska alltid överväga försörjningsberedskap när upphandlingens art motiverar det.
- Nytt beaktandekrav föreslås införas i LOU, LUF, LUFS och LUK.
- Kravet gäller när verksamheten är sårbar/beroende av leveranser.
- Skall stärka robustheten och minska sårbarhet vid kris, hot och störningar.
- Gäller i planerings- och förberedelsefasen – och tas in när det är relevant för syftet med upphandlingen.

Upphandlingsregelverket

Krav på beredskap

- Uttalat möjligt enligt LUFS men inte uttalat i LOU, LUF och LUK

Utvärderingskriterier

- Möjliggör beredskapsförslag från leverantörer
- Tillräckligt genomslag när anbudsgivare lämnar låga priser?
- Nödvändiga beredskapskrav måste vara obligatoriska

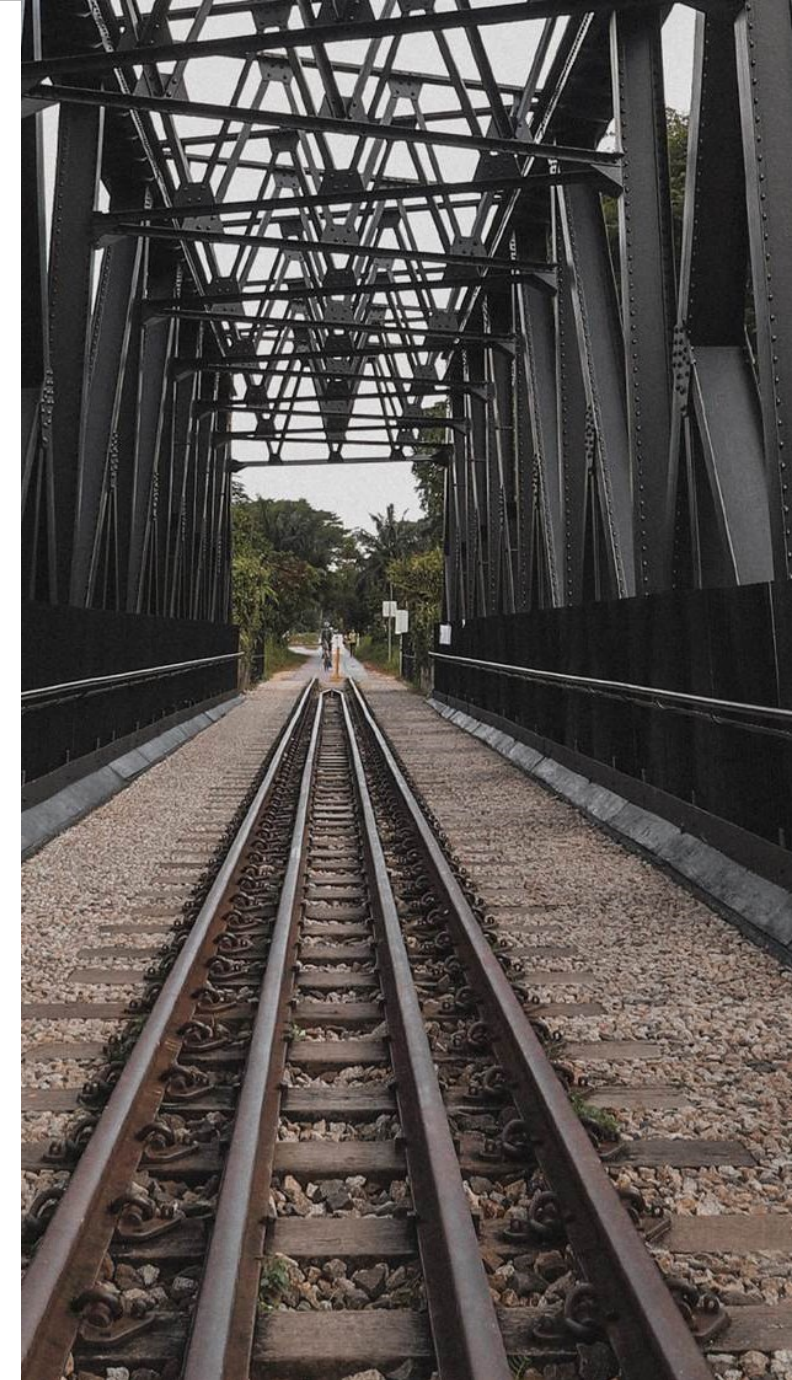

Upphandlingsregelverket

Undantag

- Undantag om väsentliga säkerhetsintressen, sekretess och väsentliga intressen, 3 kap. 4 -5 § LOU, art. 15.2 och 15.3 LOU-direktivet
- Saknar större betydelse för ordnandet av civil försörjningsberedskap
- EU-domstolens dom C-601/21 Kommissionen mot Polen.

En läcka skulle kunna få irreparabla konsekvenser för en medlemsstats nationella säkerhet, eftersom dessa uppgifter skulle kunna användas av tredjeländer eller bland annat av kriminella grupper eller terroristorganisationer.

EU:s strategi för beredskapslager

Stärkt samarbete för robustare försörjningsberedskap

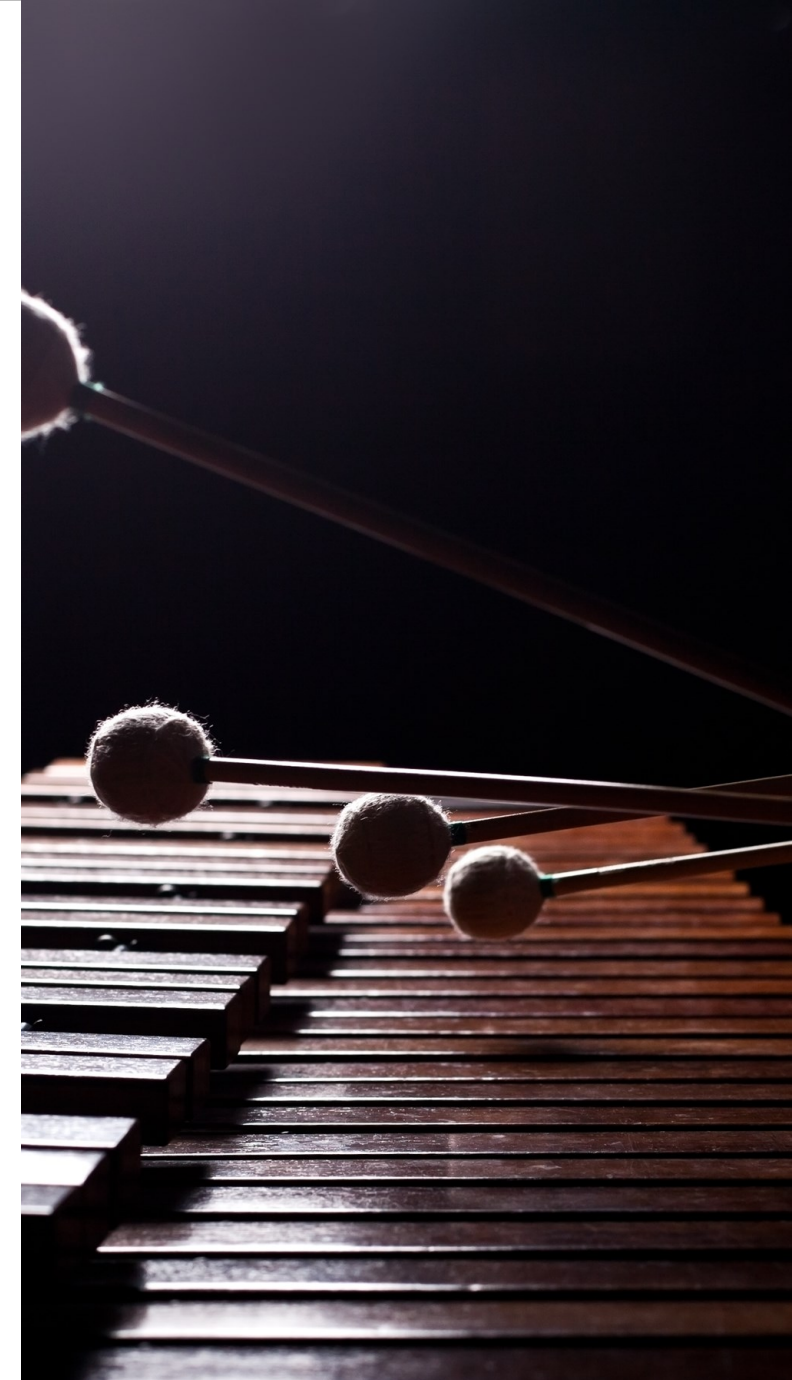
- **Helhetsgrepp & allriskperspektiv:** Säkerställer tillgång till nödvändiga varor för samhällsviktiga funktioner.
- **EU-lagerhållningsnätverk:** Samordning och informationsutbyte mellan medlemsländer och kommissionen.
- **Samverkan & samordning:** Fokus på privat-offentlig samverkan och civil-militär koordinering.
- **Internationella partnerskap:** Förstärkt samarbete inom bl.a. energi, försvar och råmaterial för ökad strategisk autonomi.

Regeringen är positiv till EU:s strategi för beredskapslager och samordning, men betonar vikten av att säkra marknadens funktion, undvika handelshinder och skydda nationell säkerhet vid informationsutbyte.

5 key take-aways

1. Regler om försörjningsberedskap påverkar alla Sveriges sektorer
2. Det är väsentligt att se över sina avtal för att säkerställa leveranser också i kris och krig
3. Övning är en del av analysen av vilken nivå i förberedelse en organisation är på
4. Nya regler på ingång innebär nya krav på organisationer
5. Samordning förväntas också på en EU-nivå

Tack!